

Letebo utbildning AB
Org. nr. 5569175663
info@leteboskolan.se

2022-12-05

Dnr 2022:578

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens
och rektorns arbete för att fler elever ska få
undervisning av behöriga lärare i Letebo
utbildning AB och Leteboskolan i Marks
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av hur Letebo utbildning AB och Leteboskolans rektor arbetar för att fler elever ska få undervisning av behöriga lärare. Som behörig lärare räknas den lärare som är legitimerad och undervisar i de ämnen, årskurser och skolformer som hen är behörig i. Det som granskas och bedöms är det arbete huvudmannen och rektorn bedriver. Resultatet av arbetet omfattas inte av granskningen.

Granskningen omfattar både huvudmannens övergripande arbete och rektorns arbete vid den utvalda skolenheten. I de fall huvudmannen ansvarar för mer än en skolenhet har en av dessa valts ut i syfte att dels fördjupa bilden av huvudmannens arbete, dels granska rektorns arbete i frågan.

Skolenheterna som ingår i granskningen har valts ut utifrån att de enligt Skolverkets officiella statistik under den senaste femårsperioden har haft en lägre andel legitimerade lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i än motsvarande andel för riket som helhet.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen av området, vilka beskrivs i bilaga 2. I den bilagan finns också en beskrivning av hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. För varje delområde bedöms om huvudmannens och rektorns arbete uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och beskriver inom vilka områden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Letebo utbildning AB i följande utsträckning:

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att rekrytera behöriga lärare behöver utvecklas så att rektorn och huvudmannen samarbetar med frågorna på ett mer strategiskt och systematiskt sätt.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område.

- Arbetet med att stödja lärare som går behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 juni 2023 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:578) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive bedömningsområde.

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Det här området handlar om hur huvudmannen och rektorn arbetar med att rekrytera och behålla behöriga lärare inom organisationen. I detta arbete ingår att kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare. Det handlar också om bredd och uthållighet i rekryteringsarbetet och om att ompröva och förnya strategier. Även rektorns och huvudmannens arbete med att behålla de behöriga lärare som finns i organisationen ingår här.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare som huvudmannen tar del av. Analysen omfattar dock inte behov av behörighetsgrundande utbildning. Vidare visar granskningen att huvudmannen och rektorn bedriver ett kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifieras i kartläggningen men att vissa ämnen prioriteras samt att obehöriga lärare i vissa fall prioriteras. Huvudmannen och rektorn gör insatser som bidrar till att behålla behöriga lärare, men arbetet sker inte strategiskt.

Kartläggning och analys av behov av behöriga lärare

Rektorn bedriver ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare som huvudmannen tar del av. Analysen omfattar behov av rekrytering men inte behov av behörighetsgrundande utbildning. Av intervjun med rektorn framkommer att kartläggningen ger en bra överblick av behörigheten på skolenheten och stödjer rekryteringsprocessen. I framtagandet av kartläggningen sammanställer rektorn information om kompetenser och behörigheter samt hämtar information från olika typer regelbundna samtal med lärarna, exempelvis medarbetarsamtal. Då inhämtar rektorn information om eventuella ledigheter, pensionsavgångar, eventuella uppsägningar, vilka av de studerande som inom kort väntas bli legitimerade lärare samt hur lärarna i stort planerar och tänker om sin anställning på kort och lång sikt. Kartläggningen visar att behörigheten är högre i låg- och mellanstadiet, men lägre i högstadiet. Det finns identifierade behov av behöriga lärare, företrädesvis i de naturorienterade ämnena. Vidare finns flera legitimerade lärare på högstadiet som undervisar i ämnen de inte är behöriga i.

När det gäller att kartlägga och analysera rekryteringsbehovet ger representanter för huvudmannen och rektorn en samstämmig bild av genomförandet och ansvarsfördelningen i kartlägningsarbetet. Rektorn ansvarar för kartläggning och analys och rapporterar därefter till huvudmannen på möten varje månad, kvartalsvis inom det systematiska kvalitetsarbetet samt varje vårtermin inför rekryteringsprocessen till nästkommande läsår. Huvudmannen har en övergripande bild av hur behoven av rekrytering ser ut, men de har inte deltagit i några diskussioner om de ämnen eller årskurser där kartläggningen visar att det finns behov av behöriga lärare. Några diskussioner om eventuella behov av behörighetsgrundande utbildning förs inte heller. Representanter för huvudmannen uppger i intervjun att de inte har prioriterat arbetet med att öka andelen behöriga lärare på skolenheten, utan de har identifierat andra behov som de har valt att fokusera på. Det handlar exempelvis om insatser som utökad kuratorstjänst och fler resurspersoner.

Rekryteringsarbete

Rektorn bedriver på flera sätt ett aktivt och kontinuerligt rekryteringsarbete utifrån de behov som identifierats i kartläggningen men gör ibland andra prioriteringar före behörighet. De intervjuade ger en samstämmig bild av att målsättningen är att rekrytera behöriga lärare till skolenheten. När det gäller ansvaret för rekryteringsprocessen framgår det av intervjun med representanter för huvudmannen att det är rektorn som ansvarar för arbetet med rekryteringen.

Av intervjun med representanter för huvudmannen och rektorn framgår att skolenheten använder olika kanaler i rekryteringsarbetet såsom platsbanken, lokala medier, sociala medier, hemsidan, kristna tidskrifter samt att skolenheten ber vårdnadshavare och andra att sprida att skolenheten har lediga tjänster. Av rektorsintervjun framgår att skolenheten under vårterminen 2022 utannonserade samtliga tjänster som bemannades av obehöriga lärare. Exempelvis annonserade skolenheten efter behöriga lärare i de samhälls- och naturorienterande ämnena.

Skolenheten har på olika sätt utvecklat rekryteringsarbetet. Av intervjun med rektorn och av inkommen dokumentation framgår exempelvis att det i annonseringen utlyses så kallade kombinationstjänster då skolenheten sällan har behov av heltidstjänster. Som exempel ges att om det inte finns underlag för en heltidstjänst i ett ämne kan en sådan tjänst kombineras med andra arbetsuppgifter. Skolenheten har också prövat att annonsera efter lärare för fjärrundervisning i moderna språk. Vidare framgår att rektorn har ändrat annonsernas utformning för att öka antalet sökande till de utannonserade tjänsterna.

Av intervjun med rektorn framgår att skälen till att skolenheten ibland attraherar behöriga lärare till viss del är samma som gör att det finns svårigheter att rekrytera. Som exempel på detta nämns skolenhetens inriktning. Lärarna framhåller också att skolenhetens storlek och goda rykte bidrar till att lärare söker sig dit.

I rekryteringsarbetet prioriteras vissa ämnen och i vissa fall prioriteras obehöriga lärare. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att rektorn i rekryteringsprocessen diskuterar organiseringen av undervisningen på skolenheten med lärarna i förhållande till vilka rekryteringsbehov som framkommit i kartläggningen. Exempelvis diskuterar rektorn i första hand vilken lärare i den befintliga organisationen som skulle kunna undervisa i de ämnen där behörighet saknas. Det kan exempelvis bli aktuellt att en lärare på skolenheten får utökad tjänst trots att hen inte är behörig i ämnet. Finns det ingen lösning inom organisationen utlyses tjänsten. Vidare framgår att rektorn ibland prioriterar fungerande arbetslag före behörighet. Som förklaring till detta uppger rektorn att om hen endast skulle ta hänsyn till behörighet skulle arbetsmiljön påverkas. I rekryteringsprocessen prioriterar rektorn vissa ämnen före andra. I första hand rekryteras lärare med behörighet i ämnena svenska, matematik och engelska. Därefter rekryteras lärare med behörighet i de samhälls- och naturvetenskapliga

ämnena. Sist i prioriteringsordningen kommer ämnen som moderna språk, bild och hem- och konsumentkunskap. Vidare framgår att det generellt är lättare att rekrytera klasslärare till lågstadiet än till andra tjänster.

Enligt samtliga intervjuer är det svårt att rekrytera behöriga lärare till skolenheten. Som skäl till detta anges till exempel avsaknad av allmänna kommunikationsmedel och skolenhetens konfessionella inriktning. Därutöver erbjuder huvudmannen inte alltid heltidstjänster och de intervjuade uppger att löneläget på skolenheten är lågt jämfört med lägeskommunen och omkringliggande kommuner.

Aktivt arbete för att behålla lärare

Huvudmannen och rektorn gör vissa insatser som bidrar till att behålla behöriga lärare, men arbetet sker utan att vara strategiskt och systematiskt. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår att arbetet med att behålla behöriga lärare framför allt sker inom ramen för arbetsmiljöarbetet men också genom att tillgodose lärarnas önskemål om heltidstjänster.

Skolenheten har genomfört en medarbetarenkät och representanter för huvudmannen uppger att det av den framgår att personalen trivs på skolenheten. Lärarna uppger i intervjuer att de trivs på skolenheten och att det företrädesvis är arbetsmiljön och det goda kollegiet som gör att de stannar på skolenheten. Huvudmannen visar sin uppskattning till lärarna genom att till exempel ge gåvor vid terminsavslutningar. Huvudmannen uppger att skolenhetens arbete med trivsel- och arbetsmiljöfrågor är någonting som finns inbyggt i skolenhetens kultur, men det finns ingen uttalad strategi eller systematik i det arbetet för att behålla behöriga lärare.

Rektorn uppger i intervjun att en viktig del i arbetet med att behålla behöriga lärare är att erbjuda heltidstjänster. I rekryteringsarbetet undersöker rektorn i första hand om det finns någon lärare inom organisationen som kan undervisa i de ämnen det finns behov av. Det kan då bli aktuellt att utöka en befintlig lärares tjänst där en lärare inte arbetar heltid trots att hen inte är behörig i ämnet i ett led i att behålla lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att rekrytera behöriga lärare behöver utvecklas så att rektorn och huvudmannen samarbetar med frågorna på ett mer strategiskt och systematiskt sätt.

Ett brett och uthålligt arbete kring kartläggning och analys av behovet av legitimerade och behöriga lärare i syfte att öka behörigheten behöver vara systematiskt och strategiskt. I ett sådant arbete tar huvudmän och rektorer

återkommande reda på och analyserar nuvarande och framtida behov av behöriga lärare inom samtliga ämnen. Det gäller såväl behov av nya behöriga lärare som av behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal. En annan viktig del är att det finns en tydlig arbetsfördelning mellan huvudmän och rektorer och att arbetet sker i nära dialog och samverkan mellan dessa vilket bidrar till en gemensam bild av hur situationen ser ut.

Rektorn på Leteboskolan kartlägger och analyserar behovet av behöriga och legitimerade lärare på skolan. Rektorn rapporterar regelbundet till huvudmannen om de behov som kartläggningen visar, men huvudmannen prioriterar inte arbetet med att rekrytera behöriga lärare utifrån vad rektorns kartläggning visar samt behovet av behörighetsgrundande utbildning. Vidare prioriterar huvudmannen inte arbetet med rekrytering av behöriga lärare och rektorn har en prioriteringsordning gällande ämnen.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen och rektorn utvecklar arbetet med att rekrytera behöriga lärare utifrån skolenhetens behov av behöriga lärare i samtliga ämnen och samtliga årskurser.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Det här området handlar om huvudmannens och rektorns arbete med att öka behörigheten bland de lärare som redan finns i organisationen genom behörighetsgrundande utbildning. Det omfattar dels arbetet med att informera om möjligheter, uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, dels de reella förutsättningar huvudmannen och rektorn ger lärare att delta i sådan utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn inte bedriver något aktivt, strategiskt och samlat arbete med att informera om möjligheter och stödja lärare i att delta i behörighetsgrundande utbildning. På skolenheten saknas till stora delar stöd för lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning.

Arbetet med behörighetsgrundande utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver inte något aktivt, strategiskt och samlat arbete med att informera om möjligheter till och ge förutsättningar för lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning

De intervjuade ger en samstämmig bild av att rektorn uppmuntrar till behörighetsgrundande utbildning. Arbetet på skolenheten sker främst utifrån att rektorn, i exempelvis medarbetarsamtalen, uppmuntrar lärarna att gå

behörighetsgrundande utbildning. Av intervjun med representanter för huvudmannen framgår att ansvaret för att uppmuntra lärare till att delta i behörighetsgrundande utbildning ligger på rektorns ansvar.

Det saknas ett arbete både på huvudmannanivå och rektorsnivå kring att ge befintliga lärare på skolenheten goda förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning. Såväl rektorn som lärarna uppger att de lärare som, vid tidpunkten för granskningens genomförande, går behörighetsgrundande utbildning har blivit uppmuntrade av rektorn till studier men att det därefter är upp till lärarna själva att lösa både finansiella och praktiska delar. Lärarna får dock ersättning för litteraturkostnader. I övrigt får lärarna ta tjänstledigt vid obligatoriska moment och för den tid som behövs för studierna.

Av samtliga intervjuer framgår att önskemål har framförts till huvudmannen om att förbättra förutsättningarna för lärare att gå behörighetsgrundande utbildning och att det har diskuterats på huvudmannanivå. Av rektorsintervjun framgår exempelvis att rektorn föregående vårtermin lyfte problemet med att rekrytera behöriga lärare till högstadiet till huvudmannen. Då diskuterades det på förekommen anledning hur huvudmannen skulle kunna göra det mer attraktivt för lärare att bredda sin behörighet. Av intervju med representanter för huvudmannen och rektorn framgår att det för närvarande förs resonemang kring hur huvudmannen ska kunna stödja de lärare som önskar gå en behörighetsgrundande utbildning. Tanken är att rektorn gör en sammanställning av de lärare som önskar gå en behörighetsgrundande utbildning samt föreslår vilket stöd som kan komma ifråga. Därefter framför rektorn detta till huvudmannen som gör ett ställningstagande kring vilka lärare som skulle kunna vara aktuella för exempelvis ett ekonomiskt stöd. Detta arbete har dock inte påbörjats.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att stödja lärare som går behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Ett strategiskt arbete med att utbilda de lärare som finns inom organisationen är ett sätt att öka andelen behöriga lärare. Särskilt betydelsefullt kan detta vara för huvudmän och skolenheter som under lång tid haft svårigheter att rekrytera behöriga lärare. För att arbetet ska bli effektivt och ändamålsenligt behöver det utgå från en kartläggning av de behov som finns, planeras samt följas upp. De lärare som genomgår behörighetsgrundande utbildning behöver också ges reella förutsättningar att delta i och fullfölja den

Huvudmannen och rektorn på Leteboskolan saknar i dagsläget ett strategiskt systematiskt och samlat arbete kring stöd som möjliggör för lärare att studera behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen och rektorn på ett systematiskt och strategiskt sätt arbetar för att ge lärare goda förutsättningar att gå behörighetsgrundande utbildning.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Lundquist

X Ingela Åkerman Jansson

Föredragande

Signerat av: Ingela Åkerman Jansson

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Sara Algulin och Sarah Vinterlycka deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Letebo utbildning AB ansvarar för en skolenhet belägen i Marks kommun. Intervjuerna genomfördes den 19 och 20 september 2022 av utredarna Ingela Åkerman Jansson och Sara Algulin samt undervisningsrådet Malin Lundquist.

Skolverkets officiella statistik visar att andelen legitimerade lärare i Leteboskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) har varierat de senaste fem läsåren. Andelen har varierat mellan 15,3 procent och 47,9 procent. Under samma period har motsvarande andel för riket som helhet varierat mellan 70,1 procent och 71,4 procent i. Läsåret 2021/2022 var andelen lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i 37,2 procent i Leteboskolan och motsvarande andel för riket som helhet 71,0 procent.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Leteboskolan är det 9 av 15 lärare som är legitimerade lärare. Nio av dessa lärare undervisar i ämnen eller en skolform som de inte är behöriga i.

På skolenheten är det fyra lärare som går behörighetsgrundande utbildning för att bli legitimerade lärare och ytterligare en lärare som går behörighetsgrundande utbildning för att utöka sin behörighet med ytterligare ett ämne.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information verksamheten som sedan bedöms i relation till fastställda kvalitetskriterier för att identifiera såväl styrkor som svagheter i det arbete som bedrivs. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med lärare vid den utvalda skolenheten
- En intervju med rektorn tillika representant för huvudmannen och biträdande rektorn för den utvalda skolenheten
- Insända dokument från huvudmannen och rektorn
- Den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten och huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll samt getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömningsområden

Bedömningarna görs i relation till kvalitetskriterier som Skolinspektionen tagit fram inom ramen för granskningen.

Inom respektive område granskas huvudmannens och rektorns arbete inom följande delar:

Frågeställning 1: I vilken utsträckning gör huvudmannen och rektorn breda och uthålliga ansträngningar för att rekrytera och behålla behöriga lärare?

- Kartlägga och analysera behov av behöriga lärare.
- Brett och uthålligt arbete med att rekrytera behöriga lärare.
- Aktivt arbete för att behålla de behöriga lärare som arbetar på skolan och inom huvudmannens övriga grundskolor.

Frågeställning 2: I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

- Uppmuntra och stödja undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.
- Skapa reella förutsättningar för undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/huvudmans-och-rektors-arbete-for-att-fler-elever-ska-fa-undervisning-av-behoriga-larare/>

Bilaga 3: Författningsstöd

Bedömningsområde 1 och 2

2 kap. 8, 9, 10, 13, 18 och 34 §§ och 4 kap. 3 och 4 §§ skollagen (2010:800)

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 Rektorns ansvar.